

'Samen onze kop stoten én kracht vinden'

Verkenning collectief aanbod jongerenwerk

In deze factsheet, gebaseerd op een Sprockler-rapportage in opdracht van het OZJ, neemt RadarAdvies je mee in de ervaringen van jongeren die meedoen aan een collectief en laagdrempelig aanbod voor jongeren.

Aan de hand van verhalende interviews onder 34 jongeren uit zes verschillende groepen, laten we zien wat deze groepen betekenen. Wat voegen deze groepen toe aan het (preventieve) jeugdveld? En hoe helpt het jongeren?

We hebben jongeren de volgende vraag gesteld: *"Wil je iets vertellen over een ervaring die je hebt gehad met de jongerengroep? Een ervaring die laat zien wat de groep voor jou betekent?"*

Hun inzichten en wijsheid nemen wij mee in aanbevelingen aan de vijfhoek.

BOOST, Even Niet Alleen (ENA), Join Us & Step Up

De groepen waar de jongeren bij elkaar komen hebben allemaal een eigen insteek; aangepast aan de behoeftes van de jongeren. De een richt zich meer op persoonlijke ontwikkeling, de ander op gezelligheid en ontmoeting en de laatste op eigen kracht. Wat bij elke groepen eruit springt is **het hart voor jongeren** dat door alles heen gonst.

Jongeren vertellen over de betekenis van de groep voor hen. Zij noemen vaak de **steun en herkenning** die ze bij hun leeftijdsgenoten vinden. De begeleiders omschrijven ze als **betrokken, begripvol, oplettend, open** en soms zelfs **inspirerend**.

Ervaringen van jongeren

Bij de ervaring die de jongeren deelden over de jongerengroep, sijnelden een aantal thema's meermaals door de verhalen heen. **(H)erkenning, begrip, groei en** met name (onderlinge) **verbinding** spanden hierbij de kroon.

Jongeren deelden waar zij vandaan kwamen, wat de groep voor hen betekende en vooral hoe erg ze de groep voor geen goud zouden willen missen...

"De jongerengroep betekent dat ik mezelf weer terug heb gevonden, hoe ik ben. Als kind was ik extravert, vrolijk, een kletskous. Door het pesten werd ik erg introvert, stil en durfde ik geen ruimte voor mezelf in te nemen. Door de jongerengroep heb ik geleerd de persoonlijkheid van dat kleine meisje terug te vinden."

Jongeren als adviseur: Wat raad jij jouw gemeente aan?

- Zorg dat er **voldoende tijd** is om dit goed te doen, **betrek jongeren** en jongerenwerkers en bied voldoende mogelijkheid om flexibel te kunnen zijn. Geen enkele groep zal precies hetzelfde zijn en precies dezelfde behoefte hebben.
- Ik zou het adverteren op **het niveau van jongeren** en een bereikbare locatie is ook belangrijk!
- Ga zelf een keer mee bij groepen om te **kijken** hoe dingen werken voor de jongeren aan wie je het wil aanbieden.
- **Vind de juiste begeleiders**; die weten wat ze doen, het niet doen voor het geld en goed met kinderen en jongeren zijn.
- Doe het! Je geeft jongeren dan echt weer meer het **vertrouwen** terug in henzelf.

Waar gaat de voorkeur naar uit? Individuele of groepshulp?

Dertig van de vierendertig jongeren die we hebben geïnterviewd maken ook gebruik van individuele hulp. Ze zijn zich ervan bewust dat allebei de vormen van zorg belangrijk zijn. Wanneer er naar hun voorkeur werd gevraagd, gaf het gros van de jongeren geen expliciete voorkeur aan. De rest had een neiging naar de ‘voorkeur voor de groep’.

Jongeren merken dat groepen vaak warmer en vertrouwd zijn dan individuele hulp. De jongeren en begeleiders “snappen elkaar” bij de groepen. Individuele hulp voelt soms betuttelend of als “het afvinken van een vragenlijst, waarbij ze je de deur uit willen hebben”.

“Ik denk dat het voor iedereen wat kan brengen. Maar je moet je wel kwetsbaar kunnen opstellen. Wat ik zie en hoor om me heen, wat het kan brengen, dat gun je iedereen.”

Onze observaties...

Als onderzoekers was het een eer om langs te mogen bij de jongerengroepen en om de jongeren te interviewen. Vaak waren we onder de indruk van de openheid van de jongeren. Het onderlinge respect, de steun die zij elkaar gaven en hoeveel geduld ze hadden met elkaar.

“Alles mocht er zijn. Of je niet uit je woorden kwam, je aan het ratelen was, je je goed voelde of niet. Het kon allemaal”.

Elke groep, ongeacht de vorm voegde iets toe aan het leven van de jongeren. Hun **groei** kwam uit hun verhalen naar voren en we zijn benieuwd wat deze groepen in de toekomst kunnen gaan betekenen.

“Zou jij een jongerengroep aanbevelen?”

Voor veel jongeren is een jongerengroep *de* plek om elkaar te **ontmoeten**. Het biedt hen de mogelijkheid om met jongeren te praten die iets vergelijkbaars hebben meegemaakt. Daardoor staan ze er **“niet meer alleen”** voor. Op school is praten vaak lastiger. Het bespreken van je gevoelens blijft tot op zekere hoogte een taboe.

Dit betekent echter niet dat er geen randvoorwaarden aan zitten. Zo zeggen jongeren dat het belangrijk is dat je bereid bent om te (leren) **praten over je gevoelens**. Verder zijn ze ook van mening dat individuele zorg belangrijk blijft. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten.

Onze aanbevelingen aan de vijfhoek

- **Investeer in perspectiefgericht en laagdrempelig groepsaanbod.**

Zet in op collectieve, laagdrempelige en perspectiefgerichte (in plaats van probleemgerichte) ondersteuning voor jongeren die mentaal of sociaal-emotioneel sterker willen worden.

- **Faciliteer complementaire samenwerking tussen professionals.**

Een kracht van dit collectieve aanbod is de inzet van verschillende professionals die elkaars expertise aanvullen én versterken. Deze samenwerking draagt bij aan passende en effectieve ondersteuning voor jongeren.

- **Betrek jongeren actief bij ontwerp, uitvoering en communicatie.**

Jongeren die al langer deelnemen aan dit groepsaanbod weten uit ervaring goed wat werkt, wat daarvoor nodig is en wat zij zelf belangrijk vinden. Geef hen daarom een actieve rol als bijvoorbeeld steunfiguur of begeleider.

- **Zorg voor structurele tijd en financiële ruimte.**

Het kost tijd om een goede jongerengroep op te richten en om hiervan de resultaten te zien. Gun die tijd om de pilots door te laten groeien tot stabiele, duurzaam ingebedde programma's met blijvende impact.

- **Neem drempels binnen de jeugdhulp actief weg.**

Investeer in de relaties tussen jeugdhulp, wijkteams en jongerenwerk. Zorg ervoor dat zij elkaars werk beter leren kennen en waarderen.

- **Organiseer landelijke regie met ruimte voor lokale variatie.**

Landelijke regie zorgt ervoor dat professionals en organisaties leren van elkaars ervaringen en bijvoorbeeld gezamenlijk onderzoek opzetten. Tegelijkertijd is teveel uniformiteit onwenselijk: lokale contexten doen ertoe en het is essentieel dat groepsprogramma's aansluiten bij de behoeften van jongeren.